

NASAP-15 atgarsiai

Erika Kern

Šių metų Šiaurės Amerikos Adlerio Psichologijos Draugijos (NASAP) konferencija vyko Filadelfijoje, arba Filėje (Philly), kaip ją vadina amerikiečiai, pačiame šio didmiesčio centre ir tai, pasirodo, visai neatsitiktinumas - dauguma konferencijoje dalyvaujančių žmonių nenori gyventi "lauko sąlygomis" ar kaip nors kitaip save nuskriausti apribojimais. Konferencija jiems - šventė ir pramoga. Ko gero - tai ir privalumas, ir trūkumas. Dauguma pripažintų ir žinomų draugijos narių jau vyresnio amžiaus, tad patogumas jiems svarbus dėl daugelio priežasčių ir jie nedalyvautų konferencijoje, jei reikėtų patirti diskomfortą. Kita vertus - šimtai jaunesnių draugijos narių joje nedalyvauja dėl didelės kainos - jie pasitenkina savo valstijų draugijų konferencijomis. Dauguma konferencijos dalyvių ir pranešėjų - pripažinti adleriečiai - mokslininkai, profesoriai, straipsnių ir knygų autoriai ar praktikai, turintys ilgalaikes ir sėkmingas psichoterapines praktikas. Tikra grietinėlė.

Atvykdam į konferenciją diena anksčiau - visai netyčiom sutaupom naktį pakeliui - kelionė automobiliu iš Pitsburgo, kur viešėjom keletą dienų, pasirodė ne tokia ilga ar neįmanoma, tad jau sutemus įvažiuojam į Filadelfiją ir šiek tiek paklaidžioję dėl prieštarų GPS nurodymų, šiaip ne taip privažiuojam prie viešbučio. Šiltas ir minkštas vakaras kviečia pasivaikščioti, bet šešios valandos prie vairo nepažįstamais keliais ir vis dar nepersiprogramavę smegenys dėl septynių laiko juostų skirtumo atima paskutines mano jėgas, tad didžiausiu ir sėkmingiausiu pasivaikščiojimu tampa kelionė nuo kambario durų iki lovos.

Pabundu, žinoma, apie penktą valandą ryto. Pasidarau kavos viešbučio kambaryje stovinčiame aparatėlyje ir laukiu, kol išauš šiek tiek padoresnis laikas pusryčiams - vis dar gyvenu Lietuvos laiku ir žiauriai noriu valgyti. Perskaitau visas lietuviškų dienraščių antraštes, deja, laiko tai užima labai mažai, smagumo - dar mažiau. Vis dar nežinau konferencijos programos ir kažkodėl ji man nelabai rūpi - tikiu, kad spėsiu su ja susipažinti po registracijos.

Po pusryčių ir trumpo pasivaikščiojimo po miestą jau galime registruotis. Viešbučio trečiasis ir ketvirtasis aukštas atiduoti konferencijai. Labai išlėto, kaip lašas po lašo prasidedantis lietus, atsiranda būsimi konferencijos dalyviai. Rojus džiaugsmingai sveikinasi, o aš susipažįstu su keletu žinomų adleriečių. Smagu matyti, kaip ilgametę patirtį srityje turintys žmonės išsiilgę puola vieni kitiems į glėbius ir tikrai džiaugiasi vėl susitikę. Manau, konferencija reikalinga jau vien dėl tokių akimirų. Iki įžanginio konferencijos pranešimo dar daug laiko, tad šiek tiek patrynę šonais sienas ir pakalbėję su keletu pažįstamų, išsiskirstom - Rojus užsidaro posėdžiui su NASAP valdyba, o aš krentu į lovą nusnūsti - laiko juostos tiek sumaišė smegenis, kad jau nebesuprantu kuriuo laiku gyvenu. Pradedu suprasti gero viešbučio ir konferencijos sąsają - nepakeičiamas patogumas, kai per pertrauką ar "neįdomią pamoką" gali pakilti iki savo kambario, šmurkštelti lovon ir nusnausti. Kita vertus - tai tikra pagunda tokiems kaip aš, kurie labai nesunkiai geba save įtikinti, kad miegas - daug sveikiau nei dalyvavimas konferencijose. Vakarop esam susiplanavę vakarienę su mylimais draugais - Biliu (William Currelly) ir Džonu (John Carlson) italų restoranėlyje, kurį atradom beklajodami aplinkui. Vakarienė smagioj draugijoje šiek tiek užtrunka, tad grįžtam į viešbutį jau prasidėjus NASAP atidarymui ir pagrindiniam pranešimui.

Šiek tiek papasakosiu apie įžanginį konferencijos pranešimą, vadinamą Ansbacherio vardu. Kiekvienais metais NASAP valdybos nariai išrenka vieną iš labiausiai pripažintų Šiaurės Amerikos adleriečių ir suteikia jam garbę skaityti pagrindinį konferencijos pranešimą. Tai - didžiulė garbė ir pripažinimas, o taip pat vienintelis pranešimas, už kurį pranešėjui mokamas atlygis, kuris tarnauja tam pačiam tikslui - nulenkinti galvą prieš pasiekimus, patirtį ir sukauptą išmintį.

Šių metų Ansbacherio pranešimą skaito Len Sperry - daugybės knygų ir mokslinių straipsnių autorius, Floridos Atlantinio Universiteto profesorius. Jo universitete veikia viena iš stipriausių šių dienų adlerietiško konsultavimo programų JAV, o koordinatorius yra pats Lenis. Jis jau stovi scenoje ir pristato Ansbacherio straipsnį, kurį ir mes dar visai neseniai nagrinėjome vienoje iš IP žiemos stovyklų - "Ar aš esu Adlerietis". Kad Lenis skaitys pagrindinį pranešimą jau žinojau senokai - iš pokalbių su Džonu Carlson, kai jis viešėjo Lietuvoje. Tačiau ir vėl mano galvoje kažkas susimaišo. Pastarąjį pusmetį skaičiau nemažai Henrio Stain knygų apie adlerietišką ilgalaikę giluminę psichoterapiją ir labai tikėjausi jį sutikti konferencijoje ir šiek tiek šnektelti. Iš to didelio lūkesčio pamatyti Henri, sumaišiau jį su Leniu, tad šiam dėstant Ansbacherio mintis scenoje, Rojui kuždu į ausį: "Kas atsitiko jo plaukams?". Rojus nustebeęs žiūri į mane ir sako: "Niekas neatsitiko, jis toks ir yra". "Nesąmonė", šnabždu toliau - "Lenio plaukai turi būti garbanoti, bent jau tokie plaukai visų jo knygų paskutiniame puslapyje". O tada jau imu burbėti: "Kiek metų jaunesnio savęs nuotraukas jis spausdina ant knygų, jei jis taip pasikeitęs?!". Ir iš tiesų - žiūriu į Lenį ir neatsistebiu amžiaus nulemtais pokyčiais. Vėluodami atsisėdome didelės salės gale, tad dideliu atstumu sau aiškinu tai, kodėl visai neatpažįstu net Lenio veido bruožų. Rojus nustebeęs kraipo galvą ir, kaip paaiškėjo vėliau, galvoja kad man galvoj pasimaišė, todėl nesiginčija. "Pala", - sakau po akimirkos, - "kokia pranešėjo pavardė?". "Len Sperry" - sako Rojus. "O tas, kuris parašė knygas, kurias aš neseniai skaičiau - kaip jo pavardė?" - "Henry Stain", - atsako. "A..., štai kodėl jis negarbanotas. Dabar viskas aišku", - nurimstu ir pagaliau galiu klausytis, ką Lenis kalba. Savo pranešimo bures Lenis suka link tyrimais pagrįstos terapijos (evidence based therapy). Jis išskiria tris psichoterapeutų grupes. Pirmoji grupė - tai tie, kurie iškilus naujiems reikalavimams persiorientuoja ir prisitaiko, ieškodami ir rasdami pakankamai būdų, kaip pagrįsti savo terapiją ir programas. Antroji grupė - tie, kurie neužtikrinti, todėl lūkurioja, ir trečioji grupė - kurie gyvena pokyčių neigimu ir elgiasi taip, lyg niekas niekada nesikeistų. Len Sperry sako, kad jis nekaltina paskutiniosios grupės, nes pastarasis pokytis tikrai nemalonus. Pranešėjas taip pat užtikrintas, kad pokytis neišvengiamas ir prisitaikyti prie jo reikės visiems. Draudimo kompanijos JAV vis sunkiau apmoka bet kokią kitą, nei tyrimais pagrįstą, terapiją. Len Sperry dalinasi savo patirtimi, koordinuojant terapeutų ruošimą savo universitete - jie standartizuoja ir balais įvertina savo mokymo programų siekiamus rezultatus ir studentų pasiekimus. Lenis pabrėžia, kad reikėtų matuoti ne valandas, o studentų įgyjamas kompetencijas - visa tai man jau girdėta, dirbant su kolegomis prie psichoterapijos įstatymo Lietuvoje. Suprantu, koks sudėtingas ir nuobodus darbas, bandant apibrėžti ir ypač - išmatuoti psichoterapeuto kompetencijas. Tačiau jie atradę sistemą. Ypač mane sudomina mintis apie tai, kad visi studentai mokslų pabaigoje, surinkę visas supervizijų valandas ir išlaikę atvejų aprašymų atsiskaitymus, turi laikyti dviejų dalių egzaminą - pateikus standartizuotą kliento pristatymą, jie turi jį aprašyti pagal reikalaujamą schemą ir gyvai konsultuoti. "Standartizuotas klientas" man skamba kaip "ateivis iš Marso", tad nusprendžiu, kai tik bus proga, trūks plyš išsiaiškinti, kas tai per reikalas. Per pertrauką iš Lenio išpešu (nes jis, pasirodo, ne tik kad niekad nebuvo garbanotas, bet dar ir intravertas), kad standartizuotas klientas - tai kompetencijų vertinimas, pasiskolintas iš medikų profesijos vertinimo, kur apmokytas aktorius vaidina pacientą ir jo nusiskundimus. Įvertinę studento kompetencijas, jie apskaičiuoja kiekvieno studento konsultavimo kompetencijų galutinį įvertinimą. Jei studentai surenka mažiau nei 4.4 balo - jie neišlaiko egzamino. Lenis taip pat sako, kad dauguma psichoterapeutų verti 5-7 balų, o psichoterapeutai-ekspertai (Master Psychotherapists) pasiekia apie 8-9 balus, iki 9,5 balo. Kaip suprantu, 10-ies balų yra vertas tobulas, bet neegzistuojantis psichoterapeutas. Pranešimo pabaigoje Lenis iškelia klausimą - ar reikia taikytis prie naujai keliamų reikalavimų terapijai ir terapijos mokymams, ir primena, kad šiaip jau mąstyti kitaip yra gana savižudiška, nes atsisakymas prisitaikyti prie naujų reikalavimų gali paprasčiausiai reikšti, kad adleriečiai nuo žemės paviršiaus išnyks. Tai nuskamba baisiai - panašiai kaip kino teatre, kai muzika ima kurti grėsmės atmosferą. Atsakyti į pagrindinį pranešimą ir diskusijai kviečiami James Bitter, John Carlson ir Susan Belangee.

James Bitter, kurį visi kažkodėl vadina Džimiu, yra Rytų Tenesio Valstijos Universiteto profesorius, ilgametis adlerietis, Satir mokinys, šeimos, santuokos ir suaugusiųjų psichoterapeutas. Savo atsaką į Lenio pranešimą

jis pradeda pasakojimu apie tai, kaip jis gerbia ir myli savo mokytoją ir draugą Lenį. Jis sakosi, kad jei ką - jis vis dar sutiktų būti Lenio jvaikintas, nes nuoširdžiai myli jį, jo žmoną ir jo sūnų. Jis primena keletą didžiausių Lenio pasiekimų adlerietiškoje psichologijoje ir psichoterapijoje, paminėdamas, jog Lenis yra parašęs daugiau knygų, nei Džimis sugebėjęs perskaityti per visą savo gyvenimą. Džimis kalba draugiškai, šmaikščiai ir suprantamai. Jo norisi klausyti. Tikiuosi jį kaip nors privilioti į Lietuvą, kad daugiau mūsiškių terapeutų ir konsultantų patirtų Džimio išmintį ir humorą, bei pasimokytų iš jo. Atsakydamas į klausimą apie psichoterapijos mokslinį pagrindimą, Džimis prisipažįsta, kad jis priklauso trečiajai psichoterapeutų grupei, kuri, kaip Lenis sakė, yra giliame neigime, ir tikisi, kad spės išeiti į pensiją ir jam nereikės keistis. Džimis taip pat išsako mintį, kuri mane ilgam nugramzdina mintyse. Jis sakosi nesąs tikras, ar tikrai turime pasiduoti visiems naujiems valdžios ar draudimo kompanijų vėjams, nes tokiu būdu mes pritariame nebūtinai tam, kas mūsų klientams geriausia ir nesipriešinam neteisingam profesijos interpretavimui.

Džonas (John Carlson), kurį pažįstame iš vizitų į Lietuvą, visai šviežiai priėmė ypatingą pasiūlymą - būti nusipelnusiuoju profesoriumi (Distinguished Professor) Adlerio Universitete (tai naujas Čikagos Adlerio mokykos statusas). Jis pritaria, kad tam, jog išliktumėm, turim prisitaikyti prie pokyčių ir paremti savo programas ir terapiją moksliniais tyrimais.

Susan Belangee - jauna, labai energinga moteris, dviejų nuostabių mergaičių mama, NASAP viceprezidentė, straipsnių autorė ir mokslininkė, dirbanti ir privačioje praktikoje. Jos mokslinio domėjimosi ir praktinio darbo kryptis - valgymo sutrikimai. Susan kalba daug ir energingai. Jos kalba sukasi apie tai, kad NASAP valdybos dauguma - žilagalviai baltaodžiai vyrai, ir kad svarbu pritraukti į draugijos veiklą kuo daugiau jaunų žmonių ir paremti bei inicijuoti taip reikalingus mokslinius tyrimus. Apsidairau. Salėje net savo amžiaus žmonių beveik nematau, ką jau kalbėti apie jaunesnius. Tiesa, situacija smarkiai pagerėja kitomis konferencijos dienomis – matyt, jaunimėlis pataupė pinigų ketvirtadienio pranešimą praleisdami. Konferencijos atidarymą trumpai pabaigia jauna mergaitė šviesiais garbanotais plaukais, kuri man pasirodo daugy daugiausia savanorė studentė. Tik vėliau suprantu, kad tai - draugijos prezidentė - dar viena nuostabi jauna (tai reiškia, kad dar nelabai žila) moteris, kurios protėviai kilę iš Lietuvos. Tai sužinojau šiek tiek vėliau, pokalbio su Džil (Jill Duba Sauerheber) metu, kai ji išreiškė didžiulį norą aplankyti Lietuvą ir savo protėvių gyvenimo vietas. Pirmoji konferencijos diena baigiasi vakarėliu, kurį (tai reiškia muzikantus ir vaišes) konferencijos dalyviams dovanoja Beecher fondas, daug metų leidžiantis Amerikos adleriečiams gerai pažįstamas knygas (<http://www.willardmargueritebeecher.org>).

Penktadienis ir šeštadienis - dvi pagrindinės konferencijos dienos, pilnos veiklų ir pranešimų. Aš ir vėl nubundu anksti ir vėl keletą valandų kontempluoju pusryčius. Rojus, kartu su dviem savo gerais draugais - Džonu Carlson ir Džimiu (James) Sulliman ruošiasi pranešimui iš pačio ryto, o aš ir vėl stebiuosi - kaip gi jie taip sugalvojo konferenciją be bendrų rytinių pranešimų, o iš karto nuo daugybės pranešimų, kurių metu konferencijos dalyviai pabyra į atskiras sales ir net aukštus. Garsiai svarstau, koks gėris yra bendri rytiniai pranešimai, į kuriuos susirenka visi konferencijos dalyviai ir taip pabūna kartu, išgyvendami bendrumo jausmą. Prisimenu ICASSI (tarptautinė adlerietiška vasaros stovykla-institutas) rytinius pranešimus, tarptautines IP konferencijas. Viduj jaučiuosi tiek daug suprantanti, kad beveik imu planuoti, kam čia dar išdėsčius savo genialias mintis - juk galėtų jomis pasinaudoti. Gerai, kad mane girdi tik Rojus, kuris vėl mandagiai tyli, pasirinkdamas protingiausią taktiką, kai man užėina ypatingos išminties akimirkos. Į programą vis dar nežiūriu - juk vis tiek eisiu į Rojus, Džimio ir Džono pranešimą, tad programos peržiūrą palieku pertraukai, o kol kas žinau tik tiek, kad pranešimai čia ilgi – trunkantys valandą ir ilgiau.

Nusileidžiam į trečią aukštą, kur vyksta dauguma konferencijos pranešimų. Ten šmirinėja ir renkasi dalyviai ir pranešėjai. Džimis (Sulliman), Džonas (Carlson) ir Rojus (Kern) ruošiasi pranešimui, o jų kompiuterinius reikalus tvarko Bilis (Curllette). Įsižiūriu - visi berniukai apsirengę praktiškai vienodai. Ir ne tik jie. Kiti jų bendraamžiai - taip pat. Smėlio spalvos kelnės ir tamsiai mėlynas švarkas su metalinėmis sagomis,

vadinamas "sport coat". Taip apsirėdę jie atrodo labai tvarkingai, bet labiausiai man jie primena pradinukus, mamųčių aprenktus šviežiai išlygintomis uniformytėmis. Labai linksma juos visus tokius matyti. Gerai žinau, kad dauguma jų, kaip tikri pradinukai, prie pietų stalo savo rūbelius apsidrabstys. Šypsausi.

Pranešimą, kurio tema - psichoterapinio kontakto sukūrimas - pradeda Džonas (Carlson). Jis rodo video medžiagą - kaip pirmosios minutės su klientu apibrėžia tai, kaip Džonas elgsis tolimesnėje terapijoje, ir kaip jo atidus stebėjimas padeda jam atitikti kliento stilių ir dirbti taip, kad klientas galėtų augti. Džonas konsultacijų metu užsirašinėja. Komentuodamas jis pasiteisina, kad negali pasigirti tokia gera atmintimi kaip kiti, todėl turi užsirašyti, kad nepamirštų. Bet pastaruoju metu, sako Džonas, jis jau pradėjo pamiršti ir kur pasidėjo užrašus, tad nepadeda ir tai. Džono puikus humoro jausmas sušildo ir taip draugiškai nusiteikusius klausytojus, kurie greičiausiai viską moka, bet atėjo į pranešimą todėl, kad mokytis iš didžiųjų mokytojų niekada nenustoji.

Antrasis pranešimą tęsia Džimis (Sulliman). Džimis – psichoterapeutas praktikas, dirbantis tik praktikoje ir nemėgstantis afišuotis per konferencijas, bet jas nuoširdžiai lankantis jau apie 35 metus. Jis trumpai užsimena apie savo požiūrį ir sako, kad geriau pademonstruos. Paklausus, ar yra savanorių, pakyla rankų miškas. Oho, galvoju sau, norėčiau, kad ir pas mus taip būtų konferencijų metu. Man tai reiškia, kad žmonės gerai jaučiasi konferencijoje ir tarpusavyje - jie saugūs atsiverti ir save panaudoti mokymuisi. Džimis sėdasi su savanore auditorijos priekyje ir pradeda konsultaciją. Jis užsimena, kad apie klientės kreipimosi priežastį jis jau žino iš prieš susitikimą užpildytų formų, todėl prie to grįš vėliau. Kitą laiką (apie dvidešimt minučių) Džimis prakalba apie save ir terapiją. Sužinom tikrai daug. Tarp daugybės kitų dalykų išgirstam ir tai, kad laukimo eilė pas Džimį - maždaug metai, ir kad yra tokių žmonių, kurie išlaukia pilnus metus. Jis, kaip ir Džonas, dirba su klientais ilgą laiką - keletą metų, o kartais ir ilgiau. Aš vis dažniau ir daugiau girdžiu, kad amerikiečiai IP psichoterapeutai dirba ilgalaikėje psichoterapijoje, o iš ICASSI mokymų ir tų, kurie atvažiuoja į tarptautinę IP konferenciją iš JAV, buvau supratusi, kad adlerietis psichoterapeutas Amerikoje dirba tik trumpalaikės terapijos modeliu su retom išimtimis. Tai pradeda stebinti ir tuo pačiu metu raminti - ne taip jau mes, europiečiai adleriečiai ir skiriamės nuo savo kolegų JAV. Klausyti Džimio demonstracijos vis tik keista, nes jis beveik neleidžia savo klientei išsižioti. Manau, kad tikroje terapijoje jis elgiasi šiek tiek kitaip. Džimis ypatingai rūpinasi savo klientų saugumu ir savijauta, tad demonstracijoje saugodamas savanorį ir jo privatumą, praktiškai, jo neklausinėja. Džimio pasakojime mane ypač paliečia keletas dalykų. Pirmiausia, Džimis savo klientei sako, kad po šio susitikimo ji išeis įsės į savo automobilį ir jausis vienu iš trijų būdų. Pirmas variantas - ji atsisės į automobilį ir klaus savęs: "Kas gi čia buvo? Nieko nesupratau" - tokiu atveju Džimis prašytų jos nebegrįžti, nes tai reiškia, kad jai reikėtų kito terapeuto. Antras variantas - ji atsisės į automobilį ir pagalvos - "Na, gal ir nieko tas Džimis, gal aš dar ateisiu kartelį". Džimis prašo savo klientę negrįžti ir tokiu atveju, nes ir tai reikš, kad jis jai netinka. Jis prašo klientę grįžti antram susitikimui tik tuomet, jei atsisėdusi į automobilį ji pasakys sau - "Būtent taip ir norėjau jaustis ir esu užtikrinta, jog būtent čia ir turėjau atsirasti". Džimis prisipažįsta, kad jau nebeprisimena, kada paskutinį kartą klientas negrįžo. Pristatęs savo kvalifikaciją ir terapinę istoriją, Džimis pasakoja apie terapijos eigą, o tada pasilenkia į priekį arčiau klientės, žiūri jai tiesiai į akis ir sako: "Aš šioje kėdėje ne šiaip sau. Aš čia tam, kad tau padėčiau ir aš padarysiu viską, kas mano valioje, kad tavo skausmas palengvėtų. Dievas man atsiuntė tave tam, kad pasitelkdamas visas savo žinias, išmintį ir širdį, tau pasitarnaučiau ir padėčiau". Džimis tai sako su tokiu nuoširdumu, kad jo pačio akys prisipildo ašarų. Ir tikrai - galvoju sau, juk mes, psichoterapeutai (na bent jau aš taip įsivaizduoju), visi taip jaučiamės ir visi to linkime savo pacientams, tačiau to garsiai savo pacientams nesakom. Kalbėdamas apie terapijos pabaigą, Džimis savo klientei sako - "Pas mane pradėjęs terapiją klientas jos niekada nebaigia. Tai nereiškia, kad jis nenustoja pas mane lankytis. Mes niekada nenutraukiame santykio. Jei aš sutinku su jumis dirbti, vadinasi jūsų niekada nepaliksiu ir būsiu su jumis tiek, kiek jums reikės, tol kol būsiu gyvas. Man jūs rūpėsite visada ir visada galėsite į mane kreiptis". Kita tokia gyvenimiška ir paprasta tiesa, kurią mes savo klientams nutylim arba kalbam apie tai, kiek laiko trunka terapija ir nepasakom, kad santykis su pacientu mums - visam gyvenimui,

kad pradėjęs terapiją, pacientas jau niekada nebus "išbrauktas" nei iš terapeuto širdies, nei atminties. Džimio atvirumas ir sau, ir kitiems tiesiog pakeri. Ir tai, kad jo savanorė klientė per jo demonstraciją net neišsižiojo - atrodo kaip maža smulkmena.

Rojus (Roy) Kern – Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius, buvęs Džordžijos Valstijos Universtiteto profesorius, anksčiau taip pat dirbęs porų, šeimos ir suaugusiųjų terapeutu. Rojaus pranešimas mums šiek tiek pažįstamas - jis pristato ankstyvojo prisiminimo techniką, užmezgant ir įtvirtinant santykį su pacientu. Man tenka garbingas skaidrių keitimo vaidmuo, tad per protekciją patenku į didžiųjų mokytojų gretas. Kad klausytojai visai nenurašytų mano gebėjimų į skaidrių keitimą, Rojus pasakoja apie šio metodo demonstraciją, kurią su juo, kaip klientu (nes nebuvo savanorio), atlikau tarptautinės konferencijos metu. Susigėstu - vis tik patogiau buvo demonstruoti skaidrių keitimo gebėjimus ir manyti, kad niekas iš manęs nieko daugiau ir nesitikės. Rojaus pranešimas aiškiai struktūruotas, gražiai pateiktas ir suprantamas. Rojus dėsto šiltai, pasitikinčiai ir įtaigiai. Senokai nemačiau jo dėstančio, nes dažniau tekdavo arba vertėjauti, arba dėstyti kartu. Gražu, galvoju sau - labai gražu. Rojaus pranešimas išsamiai iliustruotas skaidrėmis, tad jis padiktuoja savo el. pašto adresą ir pažada atsiųsti pageidaujantiems skaidres, o po konferencijos išsiunčia daugybę laiškų su siuntinėliu. Šio pranešimo skaidres anglų kalba galite gauti ir Jūs. Pageidaujantys rašykite el. paštu erika.kern@live.com. Taip pat rašykite, jei norėtumėte seminaro šia tema rugsėjo-spalio mėnesiais - viskas įmanoma, jei tik yra noro.

Man nesuvokiamu būdu, trijų srities ekspertų, kurie kiekvienas galėtų pasakoti ir dėstyti nepertraukiami iki vakaro, pranešimas baigiasi beveik tiksliai laiku, keturias minutes palikdamas klausimams. Tobula. Dalyviai džiaugiasi, dėkoja ir nenori skirstytis, o berniukai sutaria, kad kitais metais tikrai vėl ką nors pranešinės kartu - nepakartojamas malonumas ir jiems, ir žiūrovams.

Po pranešimo studijuojų programą ir tik tada pastebiu, kad rytinis pranešimas vis dėlto buvo, mes jį tiesiog pramiegojom. Ech, kaip sakoma - iš didelio rašto išėjau iš krašto.

Dar daug įspūdžių ir patirčių išgyvenau konferencijos metu, o didžiausias mano atradimas NASAP konferencijoje buvo tas, kad amerikiečiai psichoterapeutai - kaip ir mes, dirba su savo klientais keletą metų ir pripažįsta, kad kitaip ir neįmanoma pasiekti gyvenimo stiliaus pokyčių, o įsitikinimų ir elgesio modelių pokyčiai - nepakankami ir pernelyg laikini. Jau minėtas Jim (James) Bitter savo pranešimo metu pasakojo apie patirtį dirbant trumpalaikėje terapijoje. Jis tuo metu net rašęs straipsnius ir knygas apie trumpalaikės terapijos naudą, tačiau turi prisipažinti, kad visuomet jautėsi apribotas ir traumuojamas tokių reikalavimų, ir dabar džiaugiasi galėdamas tokio požiūrio atsisakyti visiems laikams. Amerikiečiai adleriečiai naudojami ir kitų teorijų ir terapinių mokyklų metodais, juos integruodami į terapiją su klientais. Jie netgi laisvai ir vieni kitų nepuldami naudoja tokias psichoanalitines sąvokas, kaip: perkėlimas, kontraperkėlimas, trauma, gynybiniai mechanizmai ir panašiai. Žinoma, yra ir skirtumų, kurie ko gero sužadintų diskusijas. Galvoju, jog būtų visai neprastai adleriečiams psichoterapeutams NASAP daugiau papasakoti apie kušetės naudojimą adlerietiškoje terapijoje ir apie analitinę adlerietišką terapiją. Tie, kuriems apie tai užsiminiau, tikrai domėjosi ir norėjo sužinoti daugiau. Nežinau, gal aš klydau ir buvau supratusi neteisingai, kad amerikiečiai adleriečiai (sprendžiau iš tų, kurie atvažiuoja į ICASSI ir tarptautinę IP konferenciją) - daug mažiau lankstūs ir linkę ginčytis iki nukritimo, kad adlerietiška terapija ir adlerietiška mokykla jokių būdu ir niekuo negali net būti panaši į psichodinamines mokyklas, nes yra tik kognityvinė, o savo terapinius tikslus ji turi pasiekti per keletą konsultacijų. NASAP adleriečiai visai kitokie – daug panašesni į mus, europietiškus adleriečius.

Tad NASAP aplankymas man asmeniškai atvėrė akis, o jei kas nors iš Jūsų nuspręstumėt pataupyti pinigų ir kada nors aplankyti NASAP konferenciją, pažadu, tikrai nenusivilsit.